

Papieskie Dzieła Misyjne

Papieskie Dzieła Misyjne

Statut

Kongregacja Ewangelizacji Narodów 2005

Kongregacja Ewangelizacji Narodów

Z okazji 40. rocznicy dekretu o misyjnej działalności Kościoła *Ad gentes* oraz 15. rocznicy encykliki *Redemptoris missio* papieża Jana Pawła II o aktualności posłania misyjnego jestem szczęśliwy mogąc przedstawić uaktualnione Statuty Papieskich Dzieł Misyjnych.

STATUTY PAPIESKICH DZIEŁ MISYJNYCH

Statuty Papieskich Dzieł Misyjnych (PDM) zostały zatwierdzone 26 czerwca 1980 r. przez Jego Świątobliwość Jana Pawła II i przewidywały ich uaktualnianie co pięć lat, tymczasem były one w użyciu przez kolejnych 25 lat.

W tym czasie, stosownie do prośby Ojca Świętego, prowadzono liczne prace przez ekspertów Kongregacji Ewangelizacji Narodów (KEN) jak również zorganizowano różne spotkania robocze komisji misjologicznych i dyrektorów krajowych PDM.

Różne czynniki miały wpływ na opóźnienie związane z aktualizacją Statutów: ukazanie się nowego Kodeksu Prawa Kanonicznego (25 stycznia 1983 r.), encykliki *Redemptoris missio* (7 grudnia 1990 r.), publikacja Instrukcji KEN *Cooperatio missionalis* (1 października 1998 r.), które przedstawiły nowe struktury pracy, szybkie zmiany warunków społeczno-politycznych i religijnych na terytoriach misyjnych, jak również bezpośrednie zaangażowanie Kościołów i laikatu w dziedzinie misyjnej.

W tym kontekście ciągłej odnowy PDM widziały potwierdzenie swojej pozycji w Kościele, zgodnie z zaleceniami II Soboru Watykańskiego: „Tym bowiem Dziełom słusznie należy przyznać pierwszeństwo” (DM 38). Musi być zachowana wiara w ich charyzmat animacji i współpracy misyjnej na wszystkich poziomach i we wszystkich stanach życia kościelnego: „Hasłem powinno być: Wszystkie Kościoły dla nawrócenia całego świata” (RMis 84). „Skoro Dzieła te zależą od Papieża i całego Kolegium Biskupów, w prowadzeniu swej działalności Dzieła Misyjne zależą w skali powszechnej od Kongregacji Ewangelizacji Narodów, a na szczeblu lokalnym od Konferencji Episkopatów i od Biskupów poszczególnych Kościołów, we współpracy z istniejącymi ośrodkami zajmującymi się rozbudzeniem ducha misyjnego: wnoszą one w świat katolicki ducha uniwersalizmu i posługi misjom, bez którego nie ma autentycznej współpracy” (RMis 84).

Zresztą zakończenie redakcji tych Statutów było zadaniem priorytetowym: wymagało trzech lat pracy z udziałem Dyrektorów Krajowych Dzieł podczas dwóch dorocznych Zgromadzeń Ogólnych (2003; 2004), a także współpracy Biskupów i Dyrektorów Krajowych, reprezentantów pięciu kontynentów przy okazji ich Zgromadzeń Specjalnych. Ten dokument przedstawiamy w dwóch częściach: pierwsza dotyczy historii oraz doktryny, natomiast druga dotyczy norm.

Po pogłębionej weryfikacji i aprobacie Zgromadzenia Plenarnego, gromadzącego członków Kongregacji Ewangelizacji Narodów, stosownie do życzenia Jego Świątobliwości Jana Pawła II, podpisałem tekst obecnych STATUTÓW podczas Dorocznego Zgromadzenia PDM, mającego wyjątkowo miejsce w Lyonie 6 maja 2005 r. z okazji inauguracji odnowionego domu Pauliny Jaricot. Mam nadzieję, że to uaktualnienie przyczyni się do dania nowego impulsu tym wszystkim, którzy oddają się ze specjalnym zaangażowaniem animacji i współpracy misyjnej w Kościele.

Te odnowione STATUTY wejdą w użycie 26 czerwca 2005 r., w 25 rocznicę ich zatwierdzenia przez Jana Pawła II.

W siedzibie Kongregacji Ewangelizacji Narodów, 2 czerwca 2005 r.

Pierwszy rok pontyfikatu Jego Świątobliwości Benedykta XVI

Kardynał Crescenio Sepe

Prefekt

+ Henryk Hoser SAC

Sekretarz pomocniczy

Prezydent PDM

PAPIESKIE DZIEŁA MISYJNE

STATUT

I. Historia i doktryna

Fundament misji *ad gentes*

1. „Kościół pielgrzymujący jest misyjny ze swej natury, ponieważ swój początek bierze wedle planu Ojca z posłania (*ex missione*) Syna i z posłania Ducha Świętego”¹.

Tak rozumiane zaangażowanie misyjne jest fundamentalne dla wspólnoty chrześcijańskiej. Poprzez takie zaangażowanie chrześcijanie formują się do misji i żyją zgodnie z duchową dynamiką chrztu, gromadzeniem się w komunii wokół Chrystusa i uczestnictwie w Jego misji².

Misja, jako dzieło Boże w ludzkiej historii, nie jest zwykłym narzędziem, ale wydarzeniem, które oddaje wszystkich do dyspozycji Ewangelii i Ducha Świętego.

2. Fundamentem, centrum i szczytem dynamizmu misji powinno być zawsze jasne przepowiadanie, że w „Jezusie Chrystusie (...) ofiarowane jest każdemu człowiekowi zbawienie, jako dar łaski i miłosierdzia Bożego”³.

3. Świadectwo życia, głoszenie Ewangelii, tworzenie Kościołów lokalnych oraz ich praca na rzecz inkulturacji, dialog międzyreligijny, formacja sumień dotycząca wprowadzania w życie społecznej nauki Kościoła, bliskość z najmniejszymi i konkretne świadectwo miłości odświeżają misyjny wysiłek Kościoła.

¹ Sobór Watykański II, Dekret o misyjnej działalności Kościoła *Ad gentes*, 2.

² Por. Mk 3,14-15.

³ Paweł VI, Adhortacja apostolska *Evangelii nuntiandi*, 27.

Aktualność misji *ad gentes*

4. Uznając ją za pilną, papież Jan Paweł II zadeklarował aktualność misji *ad gentes* i profetycznie wskazał jej owoce: „Widzę świt nowej epoki misyjnej, która stanie się okresem promiennym i bogatym w owoce, jeśli wszyscy chrześcijanie, a w szczególności misjonarze i młode Kościoły, odpowiedzą z wielkodusznością i świętością na wołania i wyzwania naszych czasów”⁴.

Fakty potwierdzają, jak bardzo prawdziwe jest [stwierdzenie], że: „Wiara umacnia się, gdy jest przekazywana!”⁵ „Wszędzie wzrosła liczba Kościołów lokalnych mających własnych biskupów, duchowieństwo i osoby oddające się apostołstwu; wspólnoty chrześcijańskie głębiej włączają się w życie narodów; komunie pomiędzy Kościołami prowadzi do żywej wymiany dóbr duchowych i darów; ewangelizacyjne zaangażowanie świeckich dokonuje zmian w życiu kościelnym; Kościoły partykularne otwierają się na spotkanie, dialog i współpracę z wyznawcami innych Kościołów chrześcijańskich i innych religii. Przede wszystkim dochodzi do głosu nowa świadomość, że misje dotyczą wszystkich chrześcijan, wszystkich diecezji i parafii, instytucji i organizacji kościelnych”⁶.

Przekonanie, że „postannictwo Kościoła jest szersze niż «komunia między Kościołami»”⁷, prowadzi do ukierunkowania ich komunii na misje.

5. Te pozytywne rezultaty są tak cenne, ponieważ dojrzały w warunkach, w których nowe trudności doszły do już wcześniej istniejących: od sekularyzowanej mentalności coraz bardziej obecnej w pytaniach na temat wartości zbawczych religii niechrześcijańskich przez źle zrozumiany szacunek wobec sumienia, który nawrócenie uważa za zbyteczne, a w promocji ludzkiej widzi cel sam w sobie.

Wzajemne nałożenie się kategorii geograficznych, kulturowych i społecznych - właściwych globalizacji, domaga się poświęcenia specjalnej uwagi „nowym miejscom, gdzie należy głosić Ewangelię”⁸ i, jak na przykład w wielkich aglomeracjach miejskich, zjawiskom

⁴ Jan Paweł II, Encyklika *Redemptoris missio*, 92.

⁵ *Redemptoris missio*, 2.

⁶ *Redemptoris missio*, 2.

⁷ *Redemptoris missio*, 64.

⁸ *Redemptoris missio*, 37c.

wzrastającej biedy, migracji, młodym, światu kultury i poszukiwaniom naukowym, środkom komunikacji społecznej i stosunkom międzynarodowym⁹.

Od misji Kościoła do współpracy misyjnej wszystkich ochrzczonych

6. Postanie Kościoła *ad gentes* zakłada współpracę wszystkich wierzących: „Jak Ojciec Mnie posłał, tak i Ja was posyłam”¹⁰. „Uczestnictwo wspólnot kościelnych i pojedynczych wiernych w realizacji tego Bożego planu nazywa się „współpracą misyjną”¹¹.

Oto dlaczego Kościół raduje się widząc, że coraz więcej zgromadzeń oraz instytutów, które tradycyjnie poświęcają się misji *ad gentes* ukazuje dzisiaj także lepsze formy promocji ewangelizacji jak i samych uczestników misji: kapłanów diecezjalnych i innych duchownych, świeckich, stowarzyszeń wolontariatów i rodzin, służb specjalistycznych, partnerstwa, wymiany personelu i doświadczeń duszpasterskich.

7. Wszyscy nowi uczestnicy powinni być zachęceni i nikt nie powinien im przeszkadzać: „nikomu zatem nie można utrudniać uczestniczenia we wzajemnej wymianie miłości i misyjnego dynamizmu Kościoła”¹². Chodzi o usytuowanie tej wymiany w ramach komunii i braterstwa, którego gwarantem jest Kościół, kiedy się otwiera lub zamyka. Z ich komunii w wielości rodzi się nie tylko lepsza wzajemna współpraca, ale także rzeczywiste braterstwo w Kościele, które staje się autentyczną treścią i fundamentem misji. Inicjatywy winny zmierzać do informacji na temat problemów misyjnych i ku tym sprawom, którym są poświęcone jak formacja mentalności i stylu życia bardziej spójnego zarówno osób, jak i wspólnot. To wszystko należy również do tej nowej wrażliwości.

8. Aby promować, podtrzymywać i koordynować komunię pomiędzy wszystkimi podmiotami misyjnymi, zostały utworzone liczne organizacje kościelne: komisje i biura zorganizowane przez Konferencje Episkopatów, zasady współpracy między instytutami misyjnymi, ośrodki naukowe do pogłębiania studiów, organizacje w miejscu realizacji misji. W takim kontekście Sobór Watykański II, uznając jednoznacznie odpowiedzialność Kolegium Biskupów za misje, powierzył Kongregacji Ewangelizacji Narodów zadanie, by kierowała

⁹ Por. *Redemptoris missio*, 37.

¹⁰ J 20,21.

¹¹ Kongregacja Ewangelizacji Narodów, Instrukcja *Cooperatio missionalis*, 1 października 1998 r., nr 2.

¹² *Cooperatio missionalis*, 2.

„zarówno samym dziełem misyjnym na całym świecie, jak i koordynowała współpracę misyjną”¹³.

Dla podtrzymania tej współpracy Kongregacja „ucieka się na pierwszym miejscu (*praesertim*) do Papieskich Dzieł Misyjnych, to znaczy do Dzieła Rozkrzewiania Wiary, Dzieła Świętego Piotra Apostoła, Dzieła Misyjnego Dzieci i Papieskiej Unii Misyjnej”¹⁴. W dziele formacji i współpracy misyjnej to Papieskim Dziełom Misyjnym „należy słusznie przyznać pierwszeństwo”¹⁵ i „główne zadanie”¹⁶.

Początki Papieskich Dzieł Misyjnych

9. Łaska odnowy misyjnej zawsze pomagała Kościołowi poszerzać obszar wiary i miłości aż po krańce ziemi. W bogatym kontekście pobożności XIX wieku droga głoszenia znalazła nowy impuls dzięki licznym osobom, które przynaglone miłością Chrystusa wobec ludzkości¹⁷ i podtrzymywane przez silną duchowość nieustannej modlitwy, mogły przeżywać swoje własne oddanie się misjom aż do uznania ich jako daru Boga dla Kościoła.

Jest rzeczą konieczną przypomnieć nazwiska: Paulina Maria Jaricot (1799-1862), która jest u początków Dzieła Rozkrzewiania Wiary; Karol August Maria de Forbin Janson (1785-1844), biskup Nancy, założyciel Dzieła Misyjnego Dzieci; Joanna Bigard (1859-1934), która wraz ze swoją matką Stefanią dała życie Dziełu świętego Piotra Apostoła; błogosławiony Paweł Manna (1872-1952), misjonarz, założyciel i animator Unii Misyjnej Duchowieństwa.

10. Charyzmatyczne pochodzenie Papieskich Dzieł Misyjnych ukazuje się jasno od zawsze, poczynając od inspiracji ich założycieli i wizji wiary pierwszych współpracowników. Odpowiedzialnym różnych grup (misyjnych) zgromadzonym w Lyonie 3 maja 1822 r., ich przewodniczący zadeklarował: „Jesteśmy katolikami i musimy założyć coś katolickiego, czyli coś uniwersalnego. Nie powinniśmy pomagać tylko takiej czy innej misji, ale wszystkim misjom na świecie”¹⁸.

¹³ *Ad gentes*, 29.

¹⁴ Jan Paweł II, Konstytucja apostolska, *Pastor Bonus*, 91.

¹⁵ *Ad gentes*, 38.

¹⁶ *Redemptoris missio*, 84.

¹⁷ 2Kor 5,14.

¹⁸ Christiani J. Serval, *Marie Pauline Jaricot*, Edition du Chalet, Lyon 1964, s. 39.

Historia poszczególnych Dzieł potwierdziła z kolei ich oryginalność charyzmatyczną. Narodzone z ludu Bożego jako prywatne inicjatywy apostołskie wiernych świeckich, potrafiły przekształcić przynależność wszystkich wiernych do Chrystusa we współodpowiedzialność misyjną. Przyjęcie ich za swoje przez różne Kościoły sprawiło, że Dzieła te z kolei przybrały charakter ponadnarodowy i ostatecznie zostały uznane jako papieskie i pozostają w bezpośredniej relacji do Stolicy Świętej.

Papieskie Dzieła Misyjne w odnowionym kontekście kościelnym i społecznym

11. Wśród zmian, które skłoniły Papieskie Dzieła Misyjne do powtórnego zdefiniowania swojej roli po Soborze Watykańskim II, chcemy zasygnalizować odkrycie przez Kościoły partykularne obowiązku misyjnego i pojawienie się nowych podmiotów misyjnych. Wypracowanie dróg duchowości i formacji bardziej odpowiednich dla wiernych świeckich i zaakcentowanie charakteru służebnego struktur kościelnych miały wpływ między innymi na przekwalifikowanie ich pozycji.

Papieskie Dzieła Misyjne nie uniknęły jednak tej konieczności, odczuwanej w całym kontekście misji, by zaproponować wiarygodne formy animacji i współpracy misyjnej w łonie nowych rzeczywistości, które dojrzały z upadkiem starych ideologii i pojawieniem się zjawiska globalizacji¹⁹.

Natura i znaczenie Papieskich Dzieł Misyjnych

12. Dar Ducha Świętego dany Kościołowi i owoc gorliwości misyjnej ich założycieli sprawiły, że Papieskie Dzieła Misyjne zawsze pragnęły popierać uczestnictwo wszystkich wiernych w życiu apostołskim Kościoła.

Jako instytucja (je) kościelna (e) powierzone są one kierownictwu Kongregacji Ewangelizacji Narodów, której podlegają. Ta z kolei zapewnia koordynację działań dla ich większej efektywności oraz ich powszechnej skuteczności. Wymaga się, „aby istniały one i działały we wszystkich Kościołach partykularnych, zarówno tych o dawnej tradycji, jak i młodych”²⁰ i są uznane jako oficjalna organizacja²¹ współpracy misyjnej wszystkich Kościołów i wszystkich chrześcijan.

¹⁹ Por. *Redemptoris misio*, 82.

²⁰ *Cooperatio missionalis*, 5; *KPK* kan. 791, nr 2.

Dzieła te rzeczywiście mają „pierwszeństwo”²² we współpracy misyjnej, ponieważ są cennym narzędziem - stanowią „zarówno środki napędzające katolików już od dzieciństwa prawdziwie misyjnym i powszechnym zmysłem, jak i pobudzając do skutecznego zbierania pomocy materialnej dla dobra wszystkich misji, odpowiednio do potrzeb każdej z nich”²³. Tak więc Papieskie Dzieła Misyjne są zalecane wszystkim chrześcijanom jako „uprzywilejowane narzędzie Kolegium Biskupów w jedności z Następcą Piotra i z nim odpowiedzialne za lud Boży, który jest cały misyjny”²⁴.

13. Każde Dzieło skupia wspólny wysiłek w celu promowania ducha misyjnego wśród ludu Bożego na sposób sobie właściwy.

Dzieło Rozkrzewiania Wiary ma za cel kształtowanie w wiernych świadomości katolickiej zdolnej do podjęcia całkowitej uległości Duchowi i zaangażowania apostolskiego, otwartego na cały świat. Ma także ambicję przygotowywać specjalnych animatorów misyjnych, którzy pracują w Kościołach partykularnych celem coraz bardziej pełnego uczestnictwa w misji powszechnej. Dzieło to jest szczególnie wrażliwe na formację młodych misjonarzy oraz na misyjny wymiar życia rodzinnego. Wśród najpiękniejszych owoców tego Dzieła należy wspomnieć wprowadzanie Światowego Dnia Misji²⁵, ustalonego przez Kongregację ds. Rytów dnia 14 kwietnia 1926 r. na przedostatnią niedzielę października.

Dzieło Świętego Piotra Apostoła ma za cel przypomnienie o znaczeniu apostołstwa na rzecz misji i konieczności kształcenia w każdym Kościele, w kontekście duchowym i w lokalnym kontekście kulturowym własnego personelu religijnego, a w szczególności osób konsekrowanych. Wsparcie ofiarowane przez to Dzieło nie dotyczy tylko pomocy ekonomicznej, ale powinno być zakorzenione w modlitwie oraz w życiu natchnionym przez wiarę.

Dzieło Świętego Dzieciństwa albo Dzieło Misyjne Dzieci zawdzięcza swoją pierwotną nazwę chęci zawierzenia go pod opiekę Dzieciątka Jezus. Dzięki przekonaniu, że dzieci mogą

²¹ Por. *Pastor Bonus*, 91.

²² *Ad gentes*, 38.

²³ *Ad gentes*, 38.

²⁴ Paweł VI, *List do Kardynała Alexandra Renard, arcybiskupa Lyonu z okazji Międzynarodowego Kongresu Misyjnego*, 22 października 1972.

²⁵ Por. *Redemptoris missio*, 81.

być siłą duchową i społeczną dla rzeczywistej przemiany świata, Dzieło to pragnie wzbudzać ruch wśród dzieci chrześcijańskich, gotowych ofiarować pomoc innym dzieciom. Dzieło zachowuje swój pierwotny charakter misyjny, starając się ukazywać przyczyny wszelkiej przemocy doświadczanej przez dzieci w świecie i wspiera inicjatywy ofiarujące konkretną pomoc. Te wysiłki będą jeszcze bardziej skuteczne, jeśli są wypełniane w ścisłej łączności z Kościołami lokalnymi i w harmonii z rodzinami, parafiami oraz szkołami.

Unia Misyjna Duchowieństwa antycypując i przygotowując na przyszłość nauczanie Magisterium Kościoła dotyczące wymiaru misyjnego i powszechnego życia kapłanów²⁶, uważa za swoje zadanie budzenie gorliwości apostoelskiej wśród swoich członków, a dzięki nim w całym ludzie chrześcijańskim. Unia współpracuje w dziele budzenia powołań misyjnych oraz lepszego rozmieszczenia duchowieństwa, podkreślając wartość współpracy pomiędzy Kościołami. Budzi ona świadomość ludu Bożego, aby ukazać jaśniej swoje zaangażowanie misyjne będąc siłą duchowego zaangażowania w nawrócenie świata.

14. Od początków uznając, że odpowiedzialność za misje spoczywa na każdym ochrzczonym, wierni świeccy odgrywają ważną rolę w działalności oraz w kierowaniu Papieskimi Dziełami Misyjnymi. Wymagania misji zapraszają do ponownego uznania ich wartościowego uczestnictwa w tym zakresie zarówno na poziomie diecezjalnym jak również na poziomie krajowym i międzynarodowym.

Charakter papieski, biskupi oraz autonomia Papieskich Dzieł Misyjnych

15. Papieskie Dzieła Misyjne zostały uznane za *papieskie* po solidnym zakorzenieniu się i uzyskaniu charakteru międzynarodowego. To papieskie uznanie zostało przyznane trzem pierwszym Dziełom – Rozkrzewiania Wiary, Dziełu świętego Piotra Apostoła, Dziełu Dzieci – dnia 3 maja 1922 r. przez motu proprio *Romanorum Pontificum* papieża Piusa XI. Unia Misyjna Duchowieństwa zyskała charakter papieski dzięki dekretowi papieża Piusa XII z 28 października 1956 r. Tytuł ten gwarantuje pełną eklezjalność, potwierdza pełną uniwersalność oraz przynosi bardziej spójny charakter organiczny i strukturalny.

²⁶ Por. Sobór Ekumeniczny Watykański II, Dekret *Presbyterorum Ordinis*, 10.

16. W specjalny sposób Papieskie Dzieła Misyjne są do dyspozycji Namiestnika Chrystusowego, Zwierzchnika Kolegium Biskupów, zwornika i znaku jedności oraz powszechności Kościoła. Na mocy swej posługi Najwyższy Pasterz zna i odczuwa lepiej niż ktokolwiek inny konieczność i potrzeby wszystkich Kościołów i każdego spośród nich. To właśnie Ojcu Świętemu przypada przypominać innym pasterzom o ich powszechnej odpowiedzialności misyjnej i zapraszać do wspólnego z nim wysiłku w ewangelizacji świata²⁷. Powierzone przez Ojca Świętego Kongregacji Ewangelizacji Narodów²⁸ Papieskie Dzieła Misyjne idą drogą nauczania i na różnych szczeblach rozwijają koncepcję i współpracę ze względu na powszechną posługę ewangelizacji.

17. „Będąc Dziełami Papieża, pozostają jednocześnie Dziełami Biskupów i całego ludu Bożego”²⁹. Oto, dlaczego Dzieła „papieskie” pozostają „Dziełami biskupów”, zakorzenionymi w życiu Kościołów partykularnych³⁰. Popierane przez biskupów na szczeblu diecezjalnym i krajowym, Dzieła te prawnie zależą również od nich w ramach ich własnych biskupich kompetencji, zachowując jednak ich papieski charakter z całym poszanowaniem własnych Statutów.

Charakter biskupi kościelnej posługi Dzieł potwierdza dodatkowe uzasadnienie tej posługi na rzecz misji. W rzeczywistości dla każdej diecezji Dzieła te stanowią specyficzne narzędzie, główne i uprzywilejowane w kształtowaniu powszechnego ducha misyjnego na potrzeby komunii i współpracy międzykościelnej, aby ostatecznie służyć głoszeniu Ewangelii.

18. Historycznie przyznanie Dziełom, powstałym z gorliwości wiernych świeckich i kapłanów pełnych pasji wobec misji, charakteru „papieskiego” i „biskupiego” nie ogranicza w niczym ich autonomii, ale poszerza, wzmacnia i gwarantuje ich działanie. Autonomia Dzieł polega na zachowaniu swojej tożsamości oraz celowości³¹.

Specyficzny cel Papieskich Dzieł Misyjnych

19. Wśród licznych form posługi ofiarowanej misjom celem specyficznym Papieskich Dzieł Misyjnych było zawsze podtrzymywanie ewangelizacji w ścisłym tego słowa znaczeniu.

²⁷ Por. Sobór Ekumeniczny Watykański II, Dekret *Christus Dominus*, 6, 11.

²⁸ Por. *Pastor Bonus*, 85, 91.

²⁹ Paweł VI, Orędzie na Światowy Dzień Misyjny 1968; *Cooperatio missionalis*, 4.

³⁰ Por. *Redemptoris missio*, 84.

³¹ Por. *Cooperatio missionalis*, 6.

Nie wykluczając pomocy przynoszonej w dziedzinie promocji ludzkiej oraz w dziedzinie współpracy z organizacjami i stowarzyszeniami katolickimi pomocnymi w dziedzinie socjalnej i zdrowotnej, Dzieła uważają, że „najlepszą służbą bratu jest ewangelizacja, która przysposabia go do urzeczywistniania się jako dziecko Boże, uwalnia go od niesprawiedliwości i integralnie rozwija”³².

Dzięki funduszowi solidarności (por. Art. 61) Papieskie Dzieła Misyjne na pierwszym miejscu pomagają Kościołom znajdującym się w trudnej sytuacji niedostatku, wspierając je z szacunkiem, aby mogły sprostać swoim podstawowym potrzebom duszpasterskim i misyjnym w perspektywie ich autonomii finansowej, i aby z kolei same były w stanie odpowiedzieć na potrzeby innych³³.

Fundusz solidarności powszechnej

20. Wspólna troska o potrzeby misyjne całego Kościoła i każdego Kościoła partykularnego uczyniła z Papieskich Dzieł Misyjnych źródło komunii i solidarności powszechnej. W dziele uwrażliwiania misyjnego nie zaniedbują wyjaśniać wiernym i pasterzom powszechnego charakteru pierwszeństwa współpracy misyjnej, współpracując z biskupami, aby inicjatywy partykularne nie przynosiły uszczerbku wspólnemu wysiłkowi dla podtrzymywania ewangelizacji ludów.

W tym celu trzy pierwsze Dzieła – Rozkrzewiania Wiary, Świętego Piotra Apostoła, Misyjne Dzieci – dają istnienie własnemu funduszowi solidarności zdolnemu pomóc programom pomocy powszechnej, unikając partykularyzmów i jakiegokolwiek dyskryminacji. Najważniejszy spośród nich jest fundusz powszechnej solidarności (por. Art.10), powołany i zorganizowany przez Dzieło Rozkrzewiania Wiary, które zarządza ofiarami zebranymi szczególnie podczas Światowego Dnia i przeznaczonymi na wszystkie inicjatywy współpracy misyjnej.

Papieskie Dzieła Misyjne corocznie programują tę wzajemną braterską pomoc, mając na uwadze potrzeby wszystkich Kościołów o najbardziej koniecznych oczekiwaniach, wskazania Kongregacji Ewangelizacji Narodów oraz ewentualne informacje pochodzące z zainteresowanych konferencji episkopatów.

³² *Redemptoris missio*, 58.

³³ Por. *Redemptoris missio*, 85.

Dyrekcje krajowe troszczą się o tworzenie i podział tych funduszy zgodnie z odpowiednimi prawami cywilnymi we własnych krajach.

Narzędzia i środki współpracy misyjnej Papieskich Dzieł Misyjnych

21. Współpraca misyjna zakorzeniona w życiu chrześcijańskim i kościelnym, wspierana przez Papieskie Dzieła Misyjne, nie dotyczy jedynie pewnych momentów i odnosi się do wszystkich osób i wszystkich wspólnot chrześcijańskich. Wierni mogą w niej uczestniczyć w dwojaki sposób: przynależąc do specyficznych propozycji życia stowarzyszonego, proponowanych przez każde z Dzieł indywidualnie, albo uczestnicząc w inicjatywach promocji i pomocy specjalnej na rzecz powszechnej współpracy misyjnej.

Podstawowym fundamentem tej współpracy pozostaje niezmiennie uczestnictwo w dziele szerokiej i intensywnej animacji oraz formacji koniecznej po to, aby wszyscy wierni mieli żywą świadomość własnej odpowiedzialności wobec świata, kultywując w sobie samych ducha prawdziwie katolickiego i poświęcając swoje siły dziełu ewangelizacji³⁴.

22. Poza tym w Papieskich Dziełach Misyjnych współpraca misyjna znajduje organizację o wielkim znaczeniu, zdolną podtrzymywać osobową i wspólnotową dynamikę, dzięki znajomości, formacji, celebracji i solidarności, wzbudzając głębsze poznanie dróg powołania³⁵, oraz zaprasza do zjednoczenia w komunii charyzmatów właściwych Kościołowi i chrześcijanom.

Aby te cele osiągnąć Papieskie Dzieła Misyjne informują o życiu i potrzebach misji powszechnej, ożywiając wzajemną modlitwę między Kościołami partykularnymi oraz działając na rzecz łatwiejszej wymiany personelu i środków materialnych.

Do różnych inicjatyw, które Papieskie Dzieła Misyjne wzbudziły w czasie swojej długiej historii, dochodzą ciągle inne godne uwagi formy animacji, formacji i współpracy, tak jak podpowiada Duch i jak wymagają tego nowe sytuacje misyjne³⁶.

³⁴ Por. *Ad gentes*, 36.

³⁵ Por. *Redemptoris missio*, 79.

³⁶ Por. *Redemptoris missio*, 82.

II NORMY

CZĘŚĆ I

PAPIESKIE DZIEŁA MISYJNE

„Dzieła te zależą od Papieża i całego Kolegium Biskupów, także w zakresie Kościołów partykularnych, słusznie należy się im «pierwszeństwo, ponieważ są środkiem tak do wpajania katolikom od dzieciństwa ducha prawdziwie powszechnego i misyjnego, jak i do pobudzania do skutecznego zbierania dobrowolnych ofiar na rzecz wszystkich misji, zależnie od ich potrzeb» (*Ad gentes*)”.³⁷

ROZDZIAŁ 1

Papieskie Dzieła Misyjne

Art. 1. Papieskie Dzieła Misyjne (PDM) to:

- Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary
- Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła (PDPA)
- Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci (PDMD)
- Papieska Unia Misyjna (PUM)

Powołane do istnienia w różnych epokach, każde ze swoim założycielem albo założycielką rozwijały się naturalnie jako organizacje autonomiczne i niezależne, cztery PDM – jako całość – stanowią obecnie jedyną instytucję podlegającą Kongregacji Ewangelizacji Narodów³⁸.

W rzeczywistości, nawet jeśli ich specyfika oraz niepowtarzalność zdają się być korzystne dla rozwoju każdego Dzieła, to jednak jedna organizacja jest konieczna dla

³⁷ *Redemptoris missio*, 84.

³⁸ Por. *Ad gentes*, 29; *Pastor Bonus*, 91.

powszechnej współpracy misyjnej w kontekście działalności Kongregacji ds. Ewangelizacji Narodów³⁹.

Art. 2. „Każdemu z Dzieł należy się, zgodnie z prawami, słuszna autonomia, uznana przez kompetentną władzę i określona we własnych Statutach”⁴⁰.

Art. 3. Od samego początku PDM wierni świeccy odgrywali ważną rolę w ich zarządzaniu i działalności. Współpraca na rzecz misji powszechnej Kościoła jest w rzeczywistości prawem i obowiązkiem wszystkich ochrzczonych⁴¹. Wszyscy członkowie ludu Bożego „zarówno indywidualnie, jak i będąc członkami stowarzyszeń”⁴² są zaproszeni, aby w niej uczestniczyć⁴³.

Art. 4. Cztery PDM mają wspólnie główny i zasadniczy cel, polegający na szerzeniu powszechnego ducha misyjnego w łonie ludu Bożego w taki sposób, aby jego świadectwo misyjne było wyrażone dzięki współpracy duchowej i materialnej w dziele ewangelizacji.

Art. 5. PDM powstałe dzięki partykularnym i charyzmatycznym inicjatywom, rozwijały się przy wydatnym wsparciu Stolicy Świętej, która z kolei uczyniła te Dzieła „papieskimi”, aby ostatecznie zapewnić im skuteczność i powszechny charakter⁴⁴.

ROZDZIAŁ 2

Cztery Dzieła

Papieskie Dzieło Rozkrzewiania Wiary

Art. 6. Dzieło Rozkrzewiania Wiary świadome, że dzieło ewangelizacji jest przede wszystkim owocem działania Ducha Świętego, na pierwszym miejscu ożywia wśród chrześcijan ducha modlitwy i ofiary dla misji⁴⁵. Posiada ono następujące cele:

³⁹ Por. *Pastor Bonus*, 85.

⁴⁰ *Cooperatio missionalis*, 6.

⁴¹ Por. *KPK* kan. 211, 781; *Redemptoris missio*, 71; *Cooperatio missionalis*, 2.

⁴² *KPK* kan. 225.

⁴³ Por. Sobór Ekumeniczny Watykański II, Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, 17-33; Dekret *Apostolicam Actuositatem*, 6, 13; *Ad gentes* 35-36, 41; Posynodalna adhortacja apostołska *Christifideles laici*, 35.

⁴⁴ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

- a) wychowywać cały lud Boży, aby miał świadomość powszechnego powołania misyjnego;⁴⁶
- b) informować chrześcijan o życiu i potrzebach młodych Kościołów misyjnych przez wymianę informacji, dzielenie się dobrami duchowymi, świadectwo solidarności w chwilach doświadczeń oraz pomoc moralną i materialną w różnych trudnościach;⁴⁷
- c) wśród Kościołów partykularnych rozdzielać pomoc zarówno duchową, jak i materialną, ze zwróceniem uwagi na konieczność wymiany personelu apostołskiego w perspektywie ewangelizacji całego świata;⁴⁸ wspierać powołania misyjne *ad gentes* zwłaszcza te na „całe życie”;⁴⁹
- d) dawać pierwszeństwo kształceniu, szczególnie młodych w duchu cnoty sprawiedliwości dzięki informacji i znajomości nauki społecznej Kościoła tak, by dodać im odwagi w trosce niesienia i zdobywania wrażliwości misyjnej, która uzdalnia do daru z siebie samych dla misji.⁵⁰ W tym celu Dzieło ma dla nich konkretną propozycję „misyjną służbę młodych”;
- e) wspierać solidarność ekonomiczną przez zwracanie się do chrześcijan na całym świecie z apelem o wspaniałomyślność w perspektywie wypracowania programu sprawiedliwości społecznej i pomocy tak, aby móc pomagać w sposób systematyczny w istotnych potrzebach wszystkim młodym Kościołom misyjnym⁵¹.

Art. 7. Dzieło wypełnia swoje zadanie przez cały rok, ale z większą uwagą czyni to w miesiącu październiku. Bowiem we wszystkich krajach ten miesiąc powinien być uważany jako „miesiąc misji powszechnej”. Przedostatnia niedziela, ogłoszona Światowym Dniem Misji, jest punktem kulminacyjnym. Ten dzień ma być celebrowany we wszystkich Kościołach partykularnych jako święto katolickości i solidarności powszechnej⁵². W tym też dniu

⁴⁵ Por. *Redemptoris missio*, 78.

⁴⁶ Por. *Ad gentes*, 35; *Redemptoris missio*, 77.

⁴⁷ Por. *Redemptoris missio*, 83.

⁴⁸ Por. *Redemptoris missio*, 84; *Cooperatio missionalis*, 4.

⁴⁹ Por. *Redemptoris missio*, 79, 83, 84.

⁵⁰ Por. *Redemptoris missio*, 80, 83.

⁵¹ Por. *Christus Dominus*, 6; *Ad gentes*, 38.

⁵² Por. Święta Kongregacja ds. Rytów, Reskrypt z dnia 14 kwietnia 1926 r.

chrześcijanie całego świata będą świadomi wspólnej odpowiedzialności za ewangelizację świata⁵³.

Art. 8. Aby jednak miesiąc październik dał chrześcijanom okazję do przeżywania powszechnego wymiaru ich współpracy misyjnej i do „zintensyfikowania ducha misyjnego w ludzie chrześcijańskim, zaleca się codzienną modlitwę i ofiary, aby celebracja Światowego Dnia Misji była spontanicznym przejawem tego ducha” (AG 36). Uprasza się biskupów, aby w tym czasie domagali się od wszystkich odpowiedzialnych za dzieła katolickie, a także od wiernych powstrzymania się od zbierania składek o charakterze partykularnym. Biskupi i Konferencje Episkopatów przygotowują specjalne wezwanie za misje, aby zostały włączone do modlitwy powszechnej podczas Mszy św.”⁵⁴. W tym celu mają obowiązek stworzyć takie warunki, by ofiary ze Światowego Dnia Misji były przeznaczone wyłącznie na powszechny fundusz solidarności (por. Art. 10) i do tego sposobu postępowania mają zachęcać swoich kapłanów i wiernych.

Art. 9. W celu pełnego rozwoju Dzieła osoby odpowiedzialne postarają się o wspieranie wszystkich współpracowników i współpracownic, szczególnie przez struktury parafialne lub dzięki innym organizacjom, i dadzą im odpowiednią formację. Dzieło Rozkrzewiania Wiary, jak to jest w naturze wszystkich Dzieł, zwraca się z apelem o współpracę do wszystkich, a jego członkowie także powinni być promotorami powszechnego ducha misyjnego w środowisku swojego życia. Mając na uwadze lokalną rzeczywistość kościelną, odpowiedzialni za Dzieło mogą według własnej oceny, zgodnie z istniejącą tradycją, organizować stowarzyszenie mające również członków afiliowanych.

Art. 10. Wszystkie ofiary zebrane przez Dzieło stanowią powszechny fundusz solidarności Dzieła Rozkrzewiania Wiary.

Papieskie Dzieło Św. Piotra Apostoła

Art. 11. Papieskie Dzieło św. Piotra Apostoła zostało założone, aby:

⁵³ Por. *Ad gentes*, 36; *KPK* kan. 791, nr 3; *Redemptoris missio*, 81.

⁵⁴ Paweł VI, *Motu Proprio Ecclesiae Sanctae*, III, 3.

a) korzystać ze środków duchowych, w szczególności z modlitwy i ofiary, aby „Pan żniwa posłał robotników na swoje żniwo”⁵⁵.

b) uwrażliwiać lud chrześcijański na konieczność troski o powołania misyjne i znaczenie formacji duchowieństwa lokalnego w młodych Kościołach na terenach misyjnych, posyłać także współpracowników do innych Kościołów siostrzanych;⁵⁶

c) uczestniczyć w promowaniu duchowieństwa w młodych Kościołach, szczególnie korzystając z funduszków otrzymanych na przyznanie stypendiów na studia, opłacanie stancji, udzielanie pomocy oraz na inne formy wsparcia, aby uczynić możliwym budowanie i rozwój licznych wyższych i niższych seminariów (łącznie z ośrodkami propedeutycznymi) zarówno diecezjalnych, jak i międzydiecezjalnych;

d) wspierać także kształcenie kandydatów i kandydatek do życia konsekrowanego w młodych Kościołach.

Art. 12. Wszystkie ofiary zebrane przez Dzieło stanowią powszechny fundusz solidarności Dzieła św. Piotra Apostoła.

Papieskie Dzieło Misyjne Dzieci lub Dzieło Świętego Dzieciństwa

Art. 13. Dzieło służy Kościołom partykularnym w następujących sprawach:

a) pomaga wychowawcom w systematycznym budzeniu i rozwijaniu u dzieci powszechnej świadomości misyjnej i prowadzeniu ich do duchowej komunii oraz wymiany własnych środków materialnych z dziećmi innych Kościołów, które pozostają w większych trudnościach. Wszystkie dzieci mają coś do dania i do otrzymania, a ich dewizą są słowa: *dzieci pomagają dzieciom*;⁵⁷

b) ma udział w budzeniu i kształtowaniu powołań misyjnych;

c) przygotowuje animatorów misyjnych, którzy towarzyszą dzieciom na drodze kształtowania coraz bardziej dojrzałej świadomości misyjnej. Dokonuje się to przez bezpośrednie zaangażowanie dzieci w sposób, który Dzieło realizuje w różnych krajach, tak

⁵⁵ Mt 9,38.

⁵⁶ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

⁵⁷ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

że stają się one małymi uczestnikami misji. W tym celu powinny być ustanowione struktury na szczeblu lokalnym i regionalnym oraz podjęte odpowiednie działania, aby te zalecenia były skutecznie urzeczywistnione.

Art. 14. Spełniając tak ważną rolę wychowawczą w swoich metodach formacji misyjnej i w nawoływaniu do hojności, Dzieło musi zdawać sobie sprawę z najbardziej skutecznych zasad pedagogicznych w budzeniu świadomości misyjnej dzieci. Jego działalność wychowawcza musi przystosowywać się do ich wieku, mentalności, środowiska oraz ich umiejętności. Niech korzystają ze specyficznych środków albo ze struktur katechetycznych już działających. Dzieło zawsze musi integrować się z całościowym duszpasterstwem wychowania chrześcijańskiego, do którego wnosi wymiar misyjny.

Art. 15. Każdego roku Dzieło organizuje Dzień Misyjny, podczas którego uwaga kierowana jest na potrzeby duchowe i materialne dzieci z całego świata. Dzieci są zachęcane do ofiarowania innym dzieciom świata swojej pomocy przez modlitwę, wyrzeczenia i ofiary, prowadząc je do odkrycia w tych dzieciach twarzy samego Jezusa. Zwracając uwagę na potrzeby dzieci materialnie ubogich, nie należy oczywiście zapominać o bogactwie ich wartości duchowych. Otwierając się jednak na drugich, dzieci uczą się wzajemnie poznawać i kochać jak bracia i siostry, tym samym ubogacając się wzajemnie.

Art. 16. Ponieważ wychowanie dzieci powinno dokonywać się odpowiednimi metodami konieczne jest, aby odpowiedzialni za Dzieło, zarówno na szczeblu krajowym, jak i na szczeblu diecezjalnym, posiadali kompetencje teologiczne i pedagogiczne.

Art. 17. Wiek dzieci i dorastającej młodzieży, do których kieruje się Dzieło powinien być ustalony przez Radę Krajową za zgodą Konferencji Episkopatu oraz zgodnie z zaleceniami Rady Wyższej.

Art. 18. Dobrowolne lub pochodzące ze składek ofiary dzieci z różnych kontynentów tworzą powszechny fundusz solidarności Dzieła Misyjnego Dzieci, aby mógł on przychodzić z pomocą instytucjom i wszelkiej działalności na rzecz dzieci na terenach misyjnych.

Papieska Unia Misyjna

Art. 19. Ze swojej „natury Kościół jest misyjny”⁵⁸, zadaniem PUM jest więc uczynić tę rzeczywistość aktualną i dynamiczną, szczególnie przez osoby wezwane do służby Kościołowi dzięki powołaniu do kapłaństwa sakramentalnego, życia konsekrowanego i świeckiego oraz dzięki misjonarzom świeckim bezpośrednio zaangażowanym w misję powszechną⁵⁹.

Art. 20. Celem PUM jest formacja i informacja misyjna kapłanów, członków instytutów życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego, świeckich osób konsekrowanych, kandydatów do kapłaństwa i życia zakonnego we wszelkich formach, jak również wszystkich innych osób zaangażowanych w posługę duszpasterską Kościoła. Unia zwraca się do wszystkich, którzy są powołani do tego, aby lud Boży był ożywiany duchem misyjnym i coraz większą wrażliwością na rzecz współpracy misyjnej. Od żywotności Papieskiej Unii Misyjnej zależy w dużej mierze sukces innych Działań, gdyż ona sama jest „duszą innych Papieskich Działań Misyjnych”⁶⁰.

Art. 21. W ramach tej formacji i wrażliwości misyjnej Unia winna używać właściwych metod, zarówno dzięki swoim własnym środkom, jak również zwracając się z apelem do niższych i wyższych seminariów, do instytucji już działających i do inicjatyw już realizowanych, które mają za cel zarówno pierwszą, jak i stałą formację duchowieństwa i zakonników. Unia może pomóc im w uświadomieniu sobie swojej odpowiedzialności za misję powszechną Kościoła. Tak więc, w rzeczywistości zadaniem Unii jest pogłębienie świadomości misyjnej i szerzenie wrażliwości misyjnej w taki sposób, aby kapłani powierzone im wspólnoty zachęcali do głębszej świadomości misyjnej i skutecznego zaangażowania na rzecz powszechnej misji Kościoła. W tym celu Unia zachęci ich do znalezienia bardziej odpowiednich metod duszpasterskich i postara się o podtrzymywanie żywego zaangażowania apostołskiego. Z tego powodu zachęci ich też do wymiany braterskiej i świadectwa solidarności między personelem apostołskim w służbie Kościoła na wszystkich kontynentach.

⁵⁸ *Ad gentes*, 2.

⁵⁹ Por. *Cooperatio missionalis*, 4.

⁶⁰ Paweł VI. List apostołski *Grave et incrementos*, 5 września 1966.

Art. 22. Jest rzeczą konieczną, aby w każdej dyrekcji krajowej była osoba odpowiedzialna z ramienia Unii, która objęłaby specjalną troską duchowy wymiar animacji misyjnej. Na szczeblu diecezjalnym to zadanie może być również spełniane przez dyrektora diecezjalnego PDM⁶¹.

⁶¹ Por. *Cooperatio missionalis*, 9.

CZĘŚĆ II

ZARZĄDZANIE I ADMINISTRACJA

Rozdział 1

Art. 23. Na całym Kościele i na wszystkich pasterzach spoczywa obowiązek głoszenia Ewangelii na całym świecie⁶². W tym, co odnosi się do Kościoła powszechnego, dotyczy to szczególnie Namiestnika Rzymskiego i Kolegium Biskupów,⁶³ natomiast to, co odnosi się do Kościoła partykularnego, to jego Biskup ma obowiązek głoszenia słowa⁶⁴.

Art. 24. Namiestnik Rzymski sprawuje władzę nad Papieskimi Dziełami Misyjnymi poprzez Kongregację Ewangelizacji Narodów, do której „należy kierowanie i koordynowanie w całym świecie samego dzieła ewangelizacji narodów i współpracy misyjnej, z zachowaniem kompetencji Kongregacji Kościołów Wschodnich”⁶⁵.

Art. 25. Kongregacja „dla wzrostu współpracy misyjnej przez skuteczną kolektę oraz przez sprawiedliwy podział subsydiów, zwraca się specjalnie do Papieskich Dzieł Misyjnych, to znaczy do Rozkrzewiania Wiary, Dzieła Świętego Piotra Apostoła, Dzieła Misyjnego Dzieci i Papieskiej Unii Misyjnej Duchowieństwa”⁶⁶.

Art. 26. PDM na szczeblu diecezjalnym zależą od Biskupów, a na szczeblu krajowym są związane z Konferencjami Biskupów⁶⁷ według wymogów prawa; na szczeblu międzynarodowym, podlegają organizacjom biskupim tak regionalnym, jak i kontynentalnym zależnie od prawa. Promują oni PDM mając jednak zawsze na uwadze ich charakter papieski i powszechny⁶⁸.

⁶² Por. *Ad gentes*, 5, 6.

⁶³ Por. *KPK* kan. 756 § 1.

⁶⁴ Por. *KPK* kan. 756 § 2.

⁶⁵ *Ad gentes*, 29; por. *Pastor Bonus*, 85, *Redemptoris missio*, 75.

⁶⁶ *Pastor Bonus*, 91.

⁶⁷ Por. *Redemptoris missio*, 76, 83; *Cooperatio missionalis*, 3.

⁶⁸ Por. *Ad gentes*, 38.

Art. 27. Współodpowiedzialność Biskupów w zarządzaniu PDM przybiera różne formy zależnie od ich uczestnictwa w kierownictwie Dzieł na szczeblu centralnym, krajowym i diecezjalnym, zawsze jednak z poszanowaniem obecnych Statutów.

Art. 28. Papieskie Dzieła Misyjne podlegają Kongregacji Ewangelizacji Narodów i Biskupom, zachowują jednak swoją autonomię i zarządzane są w myśl własnych Statutów.

Zarząd centralny

Komitet Naczelny

Art. 29. Komitet Naczelny PDM ma obowiązek „przewidywania wszystkiego, co jest konieczne, aby każde z Papieskich Dzieł Misyjnych rozwijało się prawidłowo i skutecznie w swoim własnym środowisku oraz rozwiązywania ewentualnych problemów, które mogłyby się pomiędzy nimi pojawić”⁶⁹.

Art. 30. Komitet Naczelny składa się z następujących członków:

- a) przewodniczącego, którym jest kardynał prefekt KEN;
- b) wiceprzewodniczącego, którym jest sekretarz KEN;
- c) przewodniczącego PDM;
- d) pięciu biskupów mianowanych przez KEN – po jednym z każdego z pięciu kontynentów – na okres *ad quinquennium*;
- e) sekretarzy generalnych czterech PDM;
- f) pięciu dyrektorów krajowych PDM wybranych dla każdego z pięciu kontynentów przez członków Rady Wyższej *ad quinquennium* z możliwością ponowienia mandatu tylko raz.

Art. 31. Do kompetencji Komitetu Najwyższego należy:

- a) zapewnienie jedności i wzajemnego porozumienia pomiędzy PDM i KEN;
- b) wspieranie i formułowanie ogólnych wytycznych w zakresie duszpasterstwa i spraw ekonomicznych w świetle szczegółowych potrzeb i w porozumieniu z Radą Najwyższą;
- c) zatwierdzanie regulaminu wewnętrznego PDM;

⁶⁹ Pius XI, *Motu proprio Decessor Noster*, 24 czerwca 1929 r., V.

Art. 32. Komitet Naczelny zbiera się raz w roku. Przewodniczący jednak może go zwołać za każdym razem, kiedy uzna to za konieczne.

Sekretarz Komitetu, mianowany przez przewodniczącego *ad quinquennium*, sporządza sprawozdanie z każdego zebrania.

Rada Wyższa

Art. 33. Rada Wyższa PDM kieruje działalnością czterech Dziel. Jej siedziba znajduje się w Rzymie przy Kongregacji Ewangelizacji Narodów. Jej przewodniczącym jest sekretarz pomocniczy Kongregacji, a w przypadku jego braku sekretarz Kongregacji.

Art. 34. Rada Wyższa składa się z następujących członków:

- a) przewodniczącego;
- b) sekretarzy generalnych czterech Papieskich Dziel Misyjnych;
- c) kierownika administracji;
- d) podsekretarzy ds. Relacji z Państwami Sekretariatu Stanu, Kongregacji Biskupów i Kongregacji Kościołów Wschodnich;
- e) dyrektorów krajowych PDM.

Art. 35. Do kompetencji Rady Wyższej należy:

- a) studiowanie działań i metod animacji oraz zbiórki funduszy PDM w różnych krajach, sugerowanie nowych inicjatyw w zgodzie z planami duszpasterskimi poszczególnych Konferencji Episkopatów: w tym celu organizowane są właściwe sesje pastoralne;
- b) decydowanie o sprawiedliwym rozdziale funduszy zebranych przez Dyrekcje Krajowe zgodnie z planem finansowania projektów ustalonych przez Komitet Wykonawczy (por. Art. 40 e);
- c) decydowanie o priorytetach, których należy przestrzegać przy rozdziale funduszy;
- d) ustalanie norm przyznawania subsydiów, kierując się ogólnymi wytycznymi ustalonymi przez KEN. Sprawiedliwy podział – każdemu według jego potrzeb – i skuteczny, tzn. zaprojektowany w odniesieniu do duszpasterstwa misyjnego dobrze zrównoważonego, który wymaga dokładnej informacji oraz rozpatrzenia opinii przedstawionych przez zainteresowane konferencje episkopatów i ekspertów w danej dziedzinie;
- e) przeanalizowanie prognozowanych budżetów i bilansów (każdego z Dziel) przygotowanych przez sekretarzy generalnych;

- f) wybór zewnętrznego kontrolera finansowego dla wszystkich bilansów PDM i zaproponowanie tego wyboru kardynałowi prefektowi KEN (do zatwierdzenia) – kontroler rachunków jest mianowany *ad triennium* z możliwością ponowienia mandatu tylko raz;
- g) rozwiązywanie ewentualnych problemów organizacyjnych PDM;
- h) ustanowienie, za zgodą przewodniczącego, właściwych komisji *ad hoc* do przestudiowania poszczególnych zagadnień i wydanie zaleceń dla Rady Wyższej;
- i) proponowanie Komitetowi Wykonawczemu odpowiednich inicjatyw służących zachęceniu do zebrań na szczeblu międzynarodowym i regionalnym, organizowanych przez dyrektorów krajowych i sekretarzy generalnych po wcześniejszym zawiadomieniu przewodniczącego i zainteresowanych konferencji episkopatów;
- j) ustalenie daty i czasu trwania majowego Zgromadzenia oraz ewentualnego zgromadzenia specjalnego w listopadzie, ze wskazaniem tematyki obrad;
- k) czuwanie nad wypracowaniem regulaminu wewnętrznego i jego ewentualnego uaktualnienia (por. Art. 45, 31d);
- l) przygotowanie i uaktualnienie zasad funkcjonowania;
- m) ustalenie kwoty, którą sekretarze generalni mogą zatrzymać ze swojego budżetu, aby odpowiedzieć na prośby o pomoc w nagłych wypadkach. Subsydia te powinny być przyznane na projekty dobrze zdefiniowane, które zostaną odnotowane w księgowości w następnym roku.

Art. 36. Powszechny i kolegialny wymiar Rady Wyższej wyraża się poprzez obecność przewodniczącego, który reprezentuje KEN, oraz dyrektorów krajowych, przybywających ze swoich Kościołów. Dobro wspólne misji powszechnej powinno być ich zasadniczą troską. Powinni bowiem uważać się za pełniących posługę na rzecz komunii pomiędzy Kościołami.

Zgromadzenie

Art. 37. Rada Wyższa gromadzi się na Zwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym raz w roku, zwykle w miesiącu maju. Zgromadzenie Ogólne zwołuje i przewodzi mu przewodniczący PDM. Wszyscy członkowie Rady Wyższej mają obowiązek uczestnictwa w Zwyczajnym Zgromadzeniu Ogólnym. Odbywa się ono w dwóch częściach: części pastoralnej i części administracyjnej.

Pierwsza część zasadniczo poświęcona jest tematom misjologicznym, duszpasterskim i organizacyjnym, wskazanym i wcześniej zatwierdzonym przez Zgromadzenie Ogólne. Druga zaś ocenie propozycji Sekretariatów Generalnych w celu przydzielenia subsydiów.

Obecność ekspertów dozwolona jest jedynie w pierwszej części, natomiast uczestnictwo w drugiej części zarezerwowane jest dla członków Rady Wyższej, chyba że chodzi o działalność Sekretariatu Generalnego jednego z Dzieł. W tym wypadku wskazana jest obecność ekspertów, którzy rozpatrywali i przedstawili zbadane projekty.

Kardynał prefekt KEN może jednak mianować pewne osoby do uczestniczenia także w drugiej części zgromadzenia.

Art. 38. Przewodniczący, za zgodą przewodniczącego Komitetu Naczelnego, ma również prawo, jeśli uzna to za konieczne, zwołać zgromadzenie specjalne w listopadzie. Decyzję odnośnie jego daty i czasu trwania podejmuje Zwyczajne Zgromadzenie Ogólne na wniosek przewodniczącego i po wysłuchaniu opinii sekretarzy generalnych. Zgromadzenie specjalne prowadzi przewodniczący PDM; uczestniczą w nim również czterej sekretarze, kierownik administracji oraz przedstawiciele dyrektorów krajowych wybranych przez wszystkich członków Rady Wyższej według określonej liczby na poziomie kontynentalnym ustalonej przez tę samą Radę Wyższą.

Art. 39. Kardynał prefekt KEN może być obecny podczas obydwu zgromadzeń w sposób, jaki uzna za najbardziej odpowiedni.

Komitet Wykonawczy

Art. 40. W ramach Rady Wyższej ustanawiany jest Komitet Wykonawczy, którym kieruje Przewodniczący PDM i do którego należą czterej Sekretarze Generalni oraz Kierownik Administracji. Zbiera się on co najmniej raz na dwa miesiące i działa zgodnie z regulaminem wewnętrznym. Spełnia następujące zadania:

- a) wdraża ogólne wytyczne określone przez Komitet Naczelny i Radę Wyższą;
- b) organizuje wszystkie zgromadzenia PDM i inne podobne inicjatywy;
- c) czuwa, aby Dyrekcje Krajowe PDM były zorganizowane w sposób funkcjonalny, zgodnie z duchem i normami Statutu;
- d) rozpatruje i odpowiada na pilne prośby o pomoc w granicach określonych przez Radę Wyższą;
- e) koordynuje propozycje rozdziału dorocznych subsydiów;

f) ocenia – razem z kierownikiem administracji – zarządzanie gospodarcze, finansowe ogólne i szczegółowe dla każdego z Dzieł; monitoruje także zagadnienia organizacji i zarządzania sekretariatów międzynarodowych i Biura Administracji.

Przewodniczący PDM

Art. 41. Przewodniczącym PDM jest sekretarz pomocniczy Kongregacji Ewangelizacji Narodów lub w razie jego braku sekretarz Kongregacji.

Przewodniczącego mianuje Papież.

Art. 42. Do zadań przewodniczącego należy:

- a) reprezentowanie PDM wobec Kongregacji Ewangelizacji Narodów;
- b) przewodniczenie zgromadzeniom PDM;
- c) koordynowanie pracy czterech Sekretariatów Generalnych i kierownika Administracji;
- d) reprezentowanie PDM podczas oficjalnych zgromadzeń i spotkań;
- e) wspieranie Dyrekcji Krajowych, zwłaszcza poprzez ich odwiedzanie;
- f) czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem, porządkiem i przejrzystym zarządzaniem gospodarczym i finansowym czterech sekretariatów międzynarodowych oraz Biura Administracji.

Sekretarze generalni

Art. 43. Każde Dzieło dysponuje sekretariatem międzynarodowym kierowanym przez sekretarza generalnego, którego mianuje *ad quinquennium* kardynał prefekt KEN po konsultacji z członkami Rady Wyższej. Jego mandat jest odnawialny tylko raz, na kolejne pięć lat.

Art. 44. Zadaniem sekretarza generalnego jest:

- a) czuwanie nad prawidłowym funkcjonowaniem swojego sekretariatu;
- b) współpraca z innymi sekretarzami generalnymi według wskazówek przewodniczącego;
- c) przedstawienie, każdego roku, Radzie Wyższej do zatwierdzenia subsydiów, zwyczajnych i nadzwyczajnych, na różne projekty;
- d) doroczne przedstawienie Radzie Wyższej ogólnego sprawozdanie z działalności Sekretariatu, jak również sprawozdania szczegółowego o otrzymanych funduszach i przyznanych subsydiach.

Administracja

Art. 45. Biuro Administracji, w ramach Zarządu Głównego Papieskich Dzieł Misyjnych, jest odpowiedzialne za wymiar administracyjny i finansowy posługi Sekretariatów międzynarodowych dla Papieskich Dzieł Misyjnych w świecie.

Biurem kieruje kierownik administracji.

Za pośrednictwem kierownika administracji Biuro koordynuje zarządzanie administracyjne wymienionych organów, których procedury administracyjne i księgowe organizuje.

Art. 46. Sekretariat międzynarodowy każdego z Dzieł prowadzi własną i niezależną księgowość swoich funduszy i sporządza prognozowany budżet oraz roczny bilans we współpracy z Biurem Administracji, zgodnie z art. 40 f i 42 c.

Okres obrachunkowy trwa od 1 stycznia do 31 grudnia każdego roku.

Biuro Administracji sporządza roczny bilans skonsolidowany PDM, który łączy bilanse roczne czterech Sekretariatów międzynarodowych i bilans Biura Administracji, zgodnie z art. 40 f .

Art. 47. Roczne bilanse skonsolidowane czterech sekretariatów międzynarodowych i Biura Administracji poddawane są kontroli zewnętrznego kontrolera finansowego, zgodnie z art. 35 f.

Kierownik administracji

Art. 48. Kierownika administracji mianuje *ad quinquennium* kardynał prefekt po przedstawieniu go przez przewodniczącego PDM i po konsultacji z sekretarzami generalnymi.

Art. 49. Kierownik administracji jest w służbie Komitetu Wykonawczego, przed którym zdaje relację ze swoich działań i z którym omawia wszystkie kwestie dotyczące administracji i zarządzania personelem PDM.

Zadania kierownika administracji są następujące:

- a) monitorowanie kwestii administracyjnych i finansowych Sekretariatów międzynarodowych, Biura Administracji, Rady Wyższej i jej Komitetu Wykonawczego;
- b) przedstawianie Komitetowi Wykonawczemu i Radzie Wyższej wszelkich zagadnień dotyczących zarządzania gospodarczego i finansowego Dzieł i ich Sekretariatów międzynarodowych;

- c) realizowanie – w porozumieniu z Komitetem Wykonawczym – decyzji Rady Wyższej dotyczących zarządzania gospodarczego i finansowego, organizacji i monitorowania procedur administracyjnych Sekretariatów międzynarodowych;
- d) zajmowanie się sprawami administracyjnymi i finansowymi pracowników sekretariatów międzynarodowych i Biura Administracji;
- e) przedstawianie Komitetowi Wykonawczemu i Radzie Wyższej wskazówek dotyczących procedur administracyjnych i księgowych, a następnie sprawdzanie ich ewentualnego zastosowania.

Art. 50. Każde z PDM powinno posiadać regulamin wewnętrzny zatwierdzony przez kompetentną władzę, zgodnie z obowiązującym prawem kanonicznym i ze Statutem.

Rozdział 2

Spotkania regionalne i kontynentalne

Art. 51. Biskupi charakter PDM wymaga głębokiego zrozumienia i ścisłej współpracy z diecezjami oraz z konferencjami episkopatów⁷⁰ różnych krajów.

Kościół uznaje także znaczenie i potrzebę posiedzeń konferencji episkopatów na poziomie regionalnym i kontynentalnym.⁷¹ Dlatego PDM starają się nie tylko o „właściwą odpowiedź na wyzwania rzeczywistości misyjnej, która ustawicznie zmienia się i wymaga wciąż nowych form interwencji”⁷², ale również koordynują swoje dzieło animacji i współpracy misyjnej w jeszcze szerszym kontekście nowych organizacji ponadnarodowych, jak regionalne i kontynentalne konferencje episkopatów⁷³. W rzeczywistości „Sobór Watykański II zalecił odnowę życia i działalności Kościoła zgodnie z potrzebami współczesnego świata”⁷⁴. Różne synody zwyczajne i kontynentalne przystosowały się również do tych wymagań.

Art. 52. W nowym kontekście globalnym komuniję pomiędzy Kościołami „przeżywa Kościół w perspektywie wzajemności, stosownie do prowadzonej przez siebie specyficznej działalności misyjnej. Nikomu zatem nie można utrudniać uczestniczenia we wzajemnej wymianie miłości i misyjnego dynamizmu Kościoła. Jakość kościelnej komunii wyraża się w istocie w

⁷⁰ Por. *Cooperatio missionalis*, 6.

⁷¹ Por. *Redemptoris missio*, 76.

⁷² *Cooperatio missionalis*, 6.

⁷³ Por. *KPK*, kan. 459.

⁷⁴ *Redemptoris missio*, 1.

konkretnym zaangażowaniu wszystkich i docieraniu do człowieka w konkretnych sytuacjach jego życia. Trzeba, aby o zaangażowanych w powszechną misję chrześcijańskich wspólnotach również dzisiaj można było powiedzieć, że działają ożywione «jednym duchem i jednym sercem» (Dz 4,32)⁷⁵.

Art. 53. Rada Wyższa będzie zatem popierać kontakty i współpracę pomiędzy Dyrekcjami Krajowymi. Niektóre spotkania międzynarodowe, tak na poziomie regionalnym, jak i kontynentalnym, dostarczą osobom odpowiedzialnym z poszczególnych krajów okazji do wymiany opinii, informacji oraz doświadczeń. Będzie to źródłem ubogacenia dla wszystkich i pozwoli każdemu przyrzeć się na nowo i odnowić, jeśli to konieczne, swoje własne zapatrywania, swoje własne programy i swoje tradycyjne metody pracy.

Art. 54. Zebrania regionalne lub kontynentalne PDM mogą być organizowane po uprzednim powiadomieniu przewodniczącego PDM oraz prefekta Kongregacji Ewangelizacji Narodów przez zainteresowanych dyrektorów krajowych, jak również przez sekretarza generalnego każdego Dzieła. Będą one zgłoszone konferencjom episkopatów danego regionu lub kontynentu. Jeden z dyrektorów krajowych może być wybrany na koordynatora kontynentalnego lub regionalnego na okres trzech lat z obowiązkiem planowania ponadnarodowych działań PDM.

Rozdział 3

Dyrekcja Krajowa i Diecezjalna

Art. 55. Biorąc pod uwagę naturę i znaczenie PDM, powinny być one obecne i aktywne we wszystkich Kościołach partykularnych, niezależnie czy są stare czy młode. W ten sposób zaangażowanie we współpracę misyjną stanie się misyjnym sumieniem Kościoła.

Art. 56. Rzeczą pożądaną jest, aby w każdym kraju był tylko jeden dyrektor krajowy dla czterech Działań, o ile takie istnieją, albo dla umożliwienia realizacji wszystkich czterech celów, do których one zmierzają. W niektórych przypadkach jeden dyrektor może być również odpowiedzialny za kilka krajów. Dyrektor krajowy jest oficjalnym przedstawicielem PDM wobec lokalnej konferencji episkopatu.

⁷⁵ *Cooperatio missionalis*, 2.

Art. 57. „Nominacja dyrektora krajowego należy do Kongregacji Ewangelizacji Narodów, po przedstawieniu przez konferencję episkopatu za pośrednictwem przedstawicielstwa Stolicy Apostolskiej najlepiej trzech kandydatów”⁷⁶. Dyrektor krajowy wybierany jest *ad quinquennium* i zwykle jego kadencja jest odnawialna tylko jeden raz na następne pięciolecie. Nowy dyrektor krajowy powinien być mianowany, jeśli jest to możliwe, na trzy miesiące przed zakończeniem kadencji aktualnego dyrektora.

Art. 58. Zgodnie z przepisami Stolicy Apostolskiej oraz z określonymi zarządzeniami Konferencji Episkopatu do kompetencji dyrektora krajowego należą następujące zadania:

- a) reprezentowanie PDM wobec władz krajowych, tak kościelnych, jak i świeckich;
- b) wspieranie i kierowanie PDM w kraju oraz koordynowanie ich funkcjonowania w diecezjach w porozumieniu z konferencją episkopatu i zgodnie z duchem Statutu;
- c) przewodniczenie Radzie Krajowej PDM;
- d) zachęcanie w ramach Rady Krajowej PDM do wspólnej refleksji i wspieranie działań animacyjnych, proponując inicjatywy do realizacji i główne kierunki pracy, i koordynując różne działania;
- e) przedstawianie rocznego sprawozdania pastoralnego i finansowego każdego z Dzieł Radzie Krajowej i Konferencji Episkopatu – za pośrednictwem Komisji Episkopatu ds. Misji – KEN, przewodniczącemu Dzieł i sekretarzom generalnym. Sprawozdanie finansowe powinno być sprawdzone przez zewnętrznego kontrolera finansów.

Art. 59. Rada Krajowa PDM składa się z:

- a) dyrektora krajowego;
- b) sekretarzy krajowych poszczególnych Dzieł;
- c) dyrektorów diecezjalnych albo ich delegatów, jeśli liczba dyrektorów diecezjalnych jest wysoka.

Rada Krajowa może być również utworzona w inny sposób, pod warunkiem, że będą w niej reprezentowani w zrównoważony sposób członkowie krajowych instytucji kościelnych i przedstawiciele diecezji⁷⁷.

Art. 60. Do Rady Krajowej należy:

⁷⁶ *Cooperatio Missionalis*, 7.

⁷⁷ *Cooperatio missionalis*, 12.

- a) ścisła współpraca z Krajową Radą Misyjną powołaną przez Konferencję Episkopatu i kierowaną przez Przewodniczącą Komisji Episkopatu ds. Misji⁷⁸;
- b) określenie tematu i zajęcie się strategią dorocznej kampanii misyjnej oraz programem działań Dzieł, tak w animacji, jak i w organizacji zbiórki ofiar;
- c) przyjęcie i rozpatrzenie rocznego bilansu finansowego przedstawionego przez właściwe biuro wraz z wydatkami na animację i administrację, dokonany przez Dyрекcję Krajową i przez Dyrektorów Diecezjalnych według prognozowanego budżetu.

Art. 61. W każdym kraju PDM będą przestrzegać obowiązującego prawa cywilnego, zarówno w odniesieniu do ich statusu prawnego, jak i ich działalności. Dyrekcja Krajowa poprzez radę administracyjną albo inny rodzaj zarządzania będzie czuwać, aby PDM zachowywały swój status „stowarzyszenia non-profit” lub „fundacji”.

Art. 62. Rada Krajowa w porozumieniu z Konferencją Episkopatu i po zawiadomieniu Rady Wyższej PDM może wypracować „Statut” lub „regulamin wewnętrzny” dla organizacji swojej pracy i specyficznej działalności każdego z Dzieł w zgodzie ze Statutem PDM. Dokumenty te będą sprawdzone i zatwierdzone przez Komitet Naczelny (por. Art. 45; 31 d).

Art. 63. Biorąc pod uwagę biskupi charakter PDM oraz ich służbę dla Kościoła, Rada Krajowa powinna zapewnić, że jej działania włączą się w całość duszpasterstwa misyjnego diecezjalnego i krajowego tak, aby zapewnić absolutną jedność i harmonijny rozwój. Zachowując w pełni swoją tożsamość, PDM powinny unikać działalności na marginesie życia duszpasterskiego diecezji i tworzenia struktur równoległych. Powinny stosować się do ogólnych wytycznych dostarczonych przez Komisję Episkopatu ds. Misji⁷⁹.

Tam gdzie istnieje Krajowa Rada Misyjna, PDM są w niej reprezentowane ze względu na swój cel oraz fakt, że w dziele animacji misyjnej „Papieskim Dziełom Misyjnym należy się pierwszeństwo”⁸⁰.

Art. 64. Do przewodniczącego Komisji Episkopatu ds. Misji lub osoby delegowanej przez Konferencję Episkopatu w tej dziedzinie w sposób szczególny należy promowanie i wspieranie PDM. „Papieskim Dziełom Misyjnym powinna być przyznana i zapewniona,

⁷⁸ *Cooperatio missionalis*, 12.

⁷⁹ *Cooperatio missionalis*, 6, 12, 13 b, c, e.

⁸⁰ *Redemptoris missio*, 84; por. *Ad gentes*, 38; *Cooperatio missionalis*, 12.

zarówno w poszczególnych diecezjach, jak i w całym kraju, rola oficjalnego narzędzia Kościoła powszechnego, która należy się im z ustanowienia”⁸¹. „Jest rzeczą pożyteczną, aby Przewodniczący Komisji Episkopatu ds. Misji był zapraszany na doroczne spotkania krajowe PDM, co umożliwiłoby mu śledzenie z bliska ich działalności, zarówno w fazie programowania, jak i kontroli”⁸². Z drugiej strony „Dyrektor krajowy nie powinien być wyłączany z obrad i dyskusji dotyczących inicjatyw misyjnych Komisji Episkopatu ds. Misji. W ten sposób będzie mu łatwiej pełnić swoją funkcję w duchu jedności ze wskazaniem oraz decyzjami pasterzy Kościoła lokalnego. Dyrektora krajowego należy związać z Komisją Episkopatu ds. Misji w sposób możliwie najbardziej skuteczny”⁸³.

„Jedną z konkretnych form jest mianowanie dyrektora krajowego sekretarzem Komisji Episkopatu ds. Misji”⁸⁴.

Art. 65. W każdej diecezji biskup mianuje, zazwyczaj po konsultacji z dyrektorem krajowym, dyrektora diecezjalnego PDM, który – jeśli to możliwe – będzie jeden dla czterech Dziel. Wskazane jest, aby był mianowany na okres pięciu lat, z możliwością odnowienia kadencji. Rzeczą pożądaną jest również, aby Dyrektor Diecezjalny był jednocześnie delegatem biskupa ds. misji.⁸⁵ W wypadku, kiedy ordynariusz mianuje innego delegata ds. misji, ten ostatni powinien okazać jak najpełniejsze wsparcie Dyrektorowi Diecezjalnemu w wypełnianiu jego zadania⁸⁶. Dyrektor Diecezjalny, który powinien być również członkiem Diecezjalnej Rady Duszpasterskiej, przy wsparciu swoich współpracowników, pozostaje w służbie biskupowi, aby pomagać mu w nadawaniu powszechnej misyjnej otwartości diecezjalnemu życiu duszpasterskiemu⁸⁷.

Rozdział 4

Ofiary wiernych na rzecz PDM

Art. 66. Wszystkie ofiary zebrane przez PDM w parafiach i diecezjach świata, bez względu na obrządek, stanowią Powszechny Fundusz Solidarności dla zapewnienia życia programowi

⁸¹ *Cooperatio missionalis*, 13 c.

⁸² *Cooperatio missionalis*, 13 f.

⁸³ *Cooperatio missionalis*, 13 g.

⁸⁴ *Cooperatio missionalis*, 14, b.

⁸⁵ Por. *KPK*, kan. 791, nr 2.

⁸⁶ Por. *Cooperatio missionalis*, 9.

⁸⁷ Por. *KPK*, kan. 791, nr 2.

uniwersalnej pomocy. Jego celem jest ekonomiczne wsparcie Kościołów na terenach misyjnych w ich wysiłkach ewangelizacji, rozwoju kościelnego i społecznego, wychowania i pomocy społecznej. Jest znakiem jedności wiary, miłości i sprawiedliwości, która łączy w świecie wszystkich członków Kościoła i wszystkie Kościoły partykularne w komunii z Kościołem powszechnym, ponieważ wszyscy chrześcijanie każdego Kościoła we wszystkich częściach świata w nim uczestniczą.

Art. 67. Ofiary wiernych zebrane przez PDM w diecezjach na potrzeby misji powszechnej powinny być w całości, regularnie i jak najszybciej przekazane Dyrekcji Krajowej. Ofiary te zebrane na misje *ad gentes* podczas Światowego Dnia Misyjnego „we wszystkich diecezjach, parafiach oraz instytucjach świata katolickiego”⁸⁸ albo przy innych szczególnych okazjach, nie mogą być w żadnym wypadku przeznaczone na inne cele⁸⁹.

Art. 68. Podział ofiar zebranych przez PDM pozostaje wyłącznie w kompetencjach sekretariatów międzynarodowych. Ich zadaniem, we współpracy z dyrektorami krajowymi, jest przekazanie wszystkich subsydiów, które nadeszły w ciągu roku do dyspozycji odpowiedzialnym za projekty zatwierdzone przez Radę Wyższą. Jedynie pewien procent z zebranych funduszy może być zatrzymany przez Dyrekcje Krajowe na działalność animacyjną i administrację.

Ten procent, określony przez Radę Wyższą, ma także uzupełnić ewentualny brak środków na działalność Dyrekcji Krajowych w krajach mniej zamożnych.

Rada Wyższa określa również część zbiórki, poprzez którą Dyrekcje Krajowe uczestniczą w kosztach zarządzania głównymi działaniami Sekretariatów Międzynarodowych i Biura Administracji.

W rocznych sprawozdaniach finansowych wydatki na animację misyjną powinny być zapisane oddzielnie od tych, które przeznaczono na administrację.

Art. 69. „Ofiary złożone przez wiernych na określony cel mogą być przeznaczone jedynie na ten cel”⁹⁰. Wszyscy, którzy otrzymują fundusze z PDM, powinni je wykorzystać w całości i

⁸⁸ Por. Jan Paweł II, *Orędzie na Światowy Dzień Misyjny*, 21 października 2001 r., 75 rocznica Światowego Dnia Misyjnego.

⁸⁹ Por. *KPK*, kan. 1267 § 3; *Cooperatio Missionalis*, 8, 13 d.

⁹⁰ *KPK*, kan. 1267 § 3; 791, nr 4.

wyłącznie na projekt specjalny, na który zostały przeznaczone, a następnie przedstawić sprawozdanie Sekretarzom Generalnym, którzy je przyznali.

SPIS TREŚCI

Wstęp

I. HISTORIA I DOKTRYNA

Fundament misji *ad gentes*

Aktualność misji *ad gentes*

Od misji Kościoła do współpracy misyjnej wszystkich ochrzczonych

Początki Papieskich Dzieł Misyjnych

Papieskie Dzieła Misyjne w odnowionym kontekście kościelnym i społecznym

Natura i znaczenie Papieskich Dzieł Misyjnych

Charakter papieski, biskupi oraz autonomia Papieskich Dzieł Misyjnych

Specyficzny cel Papieskich Dzieł Misyjnych

Fundusz solidarności powszechnej

Narzędzia i środki współpracy misyjnej Papieskich Dzieł Misyjnych

II. NORMY

CZĘŚĆ I – PAPIESKIE DZIEŁA MISYJNE

Rozdział 1 (Art. 1-5)

Papieskie Dzieła Misyjne

Rozdział 2 (Art. 6-22)

Cztery Dzieła

CZĘŚĆ II – ZARZĄDZANIE I ADMINISTRACJA

Rozdział 1 (Art. 23-45)

Zarządzanie centralne

Komitet Najwyższy

Rada Wyższa

Zgromadzenie

Komitet Wykonawczy

Prezydent PDM

Sekretarze Generalni

Rozdział 2 (Art. 46-49)

Zgromadzenia regionalne i kontynentalne

Rozdział 3 (Art. 50-60)

Dyrekcja krajowa i diecezjalna

Rozdział 4 (Art. 61-64)

Ofiary wiernych na rzecz PDM